

M.A. (SANSKRIT) Semester - 1 (CBCS) Examination

Jan/Feb.-2022 [NEW COURSE]

DARSANA: TARKSANGRAHA AND VEDANTASARA(CORE)

Time: 1:30 Hours

Marks: 42

Instructions:

1. Figures to the right indicate marks.
2. There are five questions in the question paper.
3. Answer any three of the following questions.

- પ્રશ્ન.૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો. (૧૪)
Explain clearly any two of the following:
૧. રુપરહિતસ્પર્શવાન્ વાયુઃ। સદ્ધિવિધો નિત્યોડનિત્યશ્ચ।
૨. અસાધારણં કારણં કરણમ્।
૩. આપ્તવાક્યં શબ્દઃ।
૪. સંસ્કારઃ ત્રિવિધઃ। વેગઃ ભાવના સ્થિતિસ્થાપકઃ ચ ઇતિ।
- પ્રશ્ન.૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનો આવશ્યક નોંધ સાથે અનુવાદ કરો. (૧૪)
Translate with necessary notes any two passages of the following.
૧. અધિકારી તુ વિધિવદધીતવેદવેદાડગત્વેનાપાતતોડધિગતાખિલવેદાર્થોડસ્મિન્ જન્મિ જન્માન્તરે
વા કામ્યનિષિધ્દર્જનપુરઃ સરં નિત્યનૈમિત્તિકપ્રાયશ્ચિત્તોપાનાનુષ્ઠાનેન નિર્ગતનિખિલકલ્મષતયા
નિતાન્તનિર્મલસ્વાન્તઃ સાધનચતુષ્ટયસમ્પન્નઃ પ્રમાતા।
૨. અસર્પભૂતાયાં રજ્જૌ સર્પરોપવદ્વસ્તુન્યવસ્વારોપડધ્યા રોપઃ। વસ્તુ સચ્ચિદાનન્તાદ્વયં બ્રહ્મ।
અજ્ઞાનાદિસકજસમૂહોડવસ્તુ। અજ્ઞાનં તુ સદસદભ્યાગનિર્વચનીયં ત્રિગુણાત્મકં જ્ઞાનવિરોધ
ભાવરૂપં યત્કિચ્ચિદિતિ વદન્ત્યહમજ્ઞાનુભવાત્ “દેવાત્મશક્તિ સ્વગુણૈર્નિગૂઢાન્” ઇત્યાદિ
શ્રુતેશ્ચ્ક।
૩. સ્થૂળભૂતાની તુ પજ્વીકૃતાનિ। પજ્વીકરણં ત્વાકાશાદિપજ્વસ્વેકકં દ્વિધા સમં વિભજ્ય તેષુ
દશસુ ભાગેષુ પ્રાથમિકાન્ પજ્વભાગાન્ પ્રત્યેકં ચતુર્ધા સમં વિભજ્ય તેષાં ચતુર્ણાં ભાગાનાં
સ્વસ્વદ્વિતીયાર્થભાગપરિત્યાગેન ભાગાન્તરેષુ સંયોજનમ્। તદુક્તમ્-
“દ્વિધા વિદ્યાય ચૈકેકં ચતુર્ધા પ્રથમં પુનઃ।
સ્વસ્વેતરદ્વિતીયાંશૈર્યોજનાત્પજ્વ પજ્વ તે” ઇતિ॥
૪. જીવન્મુક્તો નામ સ્વરૂપાખંડબ્રહ્મજ્ઞાનેન તદજ્ઞાનબાધનદ્રારા સ્વસ્વરૂપાખંડબ્રહ્મણિ
સાક્ષાત્કૃતેડજ્ઞાનતત્કાર્ય સજ્જિતકર્મસંશયવિપર્યયાદીનામપિ બાધિતત્વાદખિલબન્ધરહિતો
બ્રહ્મનિષ્ઠઃ।
‘મિદ્યતે હૃદયગ્રન્થિરિચ્છન્તે સર્વસંશયાઃ।
ક્ષીયન્તે ચાસ્ય કર્માણિ તસ્મિન્ દૃષ્ટે પરાવરે ઇત્યાદિશ્રુતેઃ।
- પ્રશ્ન.૩ કારણ ની વ્યાખ્યા આપી, તર્ક સંગ્રહકારે આપેલા તેના પ્રકારોની સવિસ્તર ચર્ચા કરો. (૧૪)
Define કારણ explain fully the types of it according to તર્કસંગ્રહકાર.
- પ્રશ્ન.૪ આત્માના સ્વરૂપ વિશે વેદાન્તસારમાં નિરૂપિત જુદા-જુદા મતો વર્ણવો. (૧૪)
Describe the various views regarding the nature of આત્મન્ as delineated in વેદાન્તસાર.
- પ્રશ્ન.૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ઉત્તર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
Write short notes any two of the following:
૧. ત્રિવિધં લિડ્ગમ્।
૨. અસિધ્ધઃ હેત્વાભાસઃ।
૩. અનુબન્ધચતુષ્ટયમ્।
૪. અજ્ઞાનસ્ય આવરણ-વિક્ષેપશક્તિદ્વયી।
